

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ

РІК XXXI, ЧИСЛО 68. ДЖЕРСІ СІТІ, Н. Дж., ЧЕТВЕР, 24-го ЖАРТА, 1921.

VOL. XXXI, No. 68. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, MARCH 24, 1921.

THREE CENTS

Президент Гардинг скликав спеціальну сесію конгресу.

СЕСІЯ ЗАЧИНЯЄТЬСЯ 11. ЦВІТНЯ С. Р. І ЗАЙМАЄТЬСЯ СПРАВАМИ ТАРИФІВ, ПОДАТКІВ, ПРОМИСЛУ, ІМІГРАЦІЇ І Т. П.

ВАШИНГТОН, Д. К., 23. марта. — Президент Гардинг видав прокламацію, якою скликає Конгрес на спеціальну сесію дня 11. цвітня с. р.

Прокламація каже, що президент скликає спеціальну сесію з уваги, що сього вимагають публічні інтереси, та він на тій сесії пропонує свої заходи.

Сесія має зайнятися головно справою тарифів і провірення податків, а крім того многими іншими важкими справами, як: питаннями перевозів засоби, про управління промислу різнного і утяного та обмежень на імміграцію.

ДЕННИ АВДІЄНЦІЇ У ПРЕЗИДЕНТА ГАРДИНГА.

ВАШИНГТОН, Д. К., 23. марта. — У президента Воррена Дж. Гардинга були вчора на авдієнці: сенатор Водсворт з Нью-Йорку, адмірал Бенсон, Фредерік Денсон з Бостону, Месс, Е. Г. Данингс з Вашингтоном, Д. К., Лен А. Садлеренд, делегат з Аляски, міністерський кабінет, спеціальна місія з Венесуели; слід найвищого суду дистрикту Колумбії і сенатор Г. Джансон з Каліфорнії.

Всіх обжалованих майнерів у Вест-Верджинії увільнено.

РОБІТНИКІВ, КОТРИХ АРЕШТОВАНО ЯКО ВИННИХ ЗА УБИТТЯ 10 ОСІБ, ПРИЗНАНО НЕВИННИМИ І УВІЛЬНЕНО.

ВИЛЕМСОН, В. ВА., 22. марта. — Суд повіта Мінго, Вест-Верджинія, увільнив решту обжалованих 16 угодівців за убиття 10 осіб в час стрілянини в місцевості Метуен, В. Ва., дня 19-го мая 1920.

Спершу було обжалованих більше, але інших увільнено, а до останньої розправи осталося 16 робітників.

Розправа зачалася 26. січня с. р., а скінчилася учора вночі увільненням решти обжалованих.

Родини обжалованих, котрі вижидали надворі присуду, прийняли його радісними окликами. Таксамо радян другі копанальні робітники. Мешканці міста Вилемсона прийняли присуд спокійно.

Розправа була ізза революрової розправи, яка сталася дня 19. мая, 1920, в Метуен. Тоді згинуло від революрових кулі 10 осіб, між ними 7 членів агенції детективів Болдвін-Фелтіс і майор містечка Метуен, Терестер. Борня повстала на сілках заворушення серед майнерів, коли їх потім, як приступили до майнерської війни, викликали на вулицю з компанійними доми. Революрова розправа скінчилася була біля залізничної калі. Детективи вижидали на поїзд. Убиті детективи викликали родини робітників на вулицю і тому було підозріне, що їх убито з пістнці, але не було жадних доказів за убиття проти обжалованих.

В часі розправи свідки знайшли, що метуєнський начальник поліції, Сід Гетфілд, в час бігого коло заляканого дірця перший вистріляв з революра. Також загально увагу звернуло, що він в два тижні по смерті майора Терестера оженився з овдовою по ньому жінкою. Заміною повою в цілій тій трагедії є ще також убиття Анзі Гетфілда, кілька місцевих по маєвій стрілянині, в якій готелі мешкали детективи і котру вважали важким свідком.

НАЙВИЩИЙ СУД НЕ ХОЧЕ РОЗГЛЯДАТИ ЗАСУДУ ЧЛЕНІВ ПАРТІЇ І. В. В.

ВАШИНГТОН, Д. К., 22. марта. — Найвищий суд федеральний відмовився розглядати напово справу засуду 40 членів І. В. В. («промислових робітників світа»), котрі задоволено було в північній Каліфорнії і потім засуджено в Сакраменто, Ка., за порушення законних приписів про шпунжову (шпигунство) і військову бранку.

БІЛ ДЛЯ УПРАВЛІННЯ МОЛОЧНОГО ПРОМИСЛУ.

В СЕНАТІ НЬЮ-Йоркського СТЕПТУ ВНЕСЕНО ПРОЕКТ ЗАКОНА ДЛЯ РЕГУЛЯЦІЇ ЦІН І РОЗДІЛУ МОЛОКА.

ОЛБЕН, Н. Я., 22. марта. — Сенатор Натан Страс, молодший, з Нью-Йорку вніс в сенат стейту Нью-Йорк проект закону (біл) для повного нагляду над молочним промислом в стейті.

Проект закону предкладає утворення «молочної ради переговорів», złożеної з п'яти людей, яка дістала би всю владу, приписану новим законом.

Рада мала би силу установити ціни молока для продуцентів (випродрів), розподіляти і купувати, а також означити області, в яких певні молочні бізнеси мали би виключне право продажі молочних витворів.

Сенатор Страс, вносячи сей біл, сказав, що він стратив роки цієї праці для розглядання потрібного матеріалу, та що за сим законопроектом зайнялися представники «ліги молоді», кошмиєр здоров'я Коуленд з Нью-Йорку й інші.

Сподіваюся, що сей біл буде айше прийнятий в нью-йоркській легіслатурі айже інші, які ойношено давніше.

ПРЕЗИДЕНТ ГАРДИНГ ВІДНОВЛЯЄ РОЗМОВИ З КОРЕСПОНДЕНТАМИ ГАЗЕТ.

ВАШИНГТОН, Д. К., 22. марта. Президент Гардинг заявив сьогодні, що він буде приймати на конференції і розмови кореспондентів часописів, що пробувають у Вашингтоні, у второк і п'ятницю кожного тижня, зараз після збирання кабінету.

Ся заява президента Гардинга відновляє передовоїм звичай в Білому Домі, коли то президент обговорював з кореспондентами газет вази біжучі події.

КАЖУТЬ, ЩО ПРИЙДЕ ДО УГОДИ МІЖ РІЗНИЦНИМИ КОМПАНІЯМИ І РОБІТНИКАМИ.

ВАШИНГТОН, Д. К., 23. марта. — Вчора відбулась друга спільна конференція представників п'яти різнницних компаній і робітників у міністра праці Дейваса.

Повідомляють, що вже дійшло до вступної угоди щодо заробітної платні й інших спірних питань, та що на дальшій спільній конференції вже прийде до згідного спільного вирішення спору.

ВИКРИТО ФАЛШИВИЙ ВИКАЗ ДОХОДУ КОМПАНІЇ. КОМПАНІЯ МУСИТЬ ТЕПЕР СПЛАТИТИ ЛОВДЕР-ЖАНІКА КАСІ.

СІНЦИСІННЕТІ, Огайо, 22-го марта. «Мотор Стоу енд Рендж Компані» в Сінциснети, котрої урядники недавно були арештовані на федеральній ворент (наказ) за фалшивий виказ приходу, сьогодні заплатили колекторови податків Стіфенови Мек-Грегетови \$50.000.

З Вашингтону доносили, що компанія мусить заплатити правительству 300.000 доларів, але адвокат компанії, Джозеф В. Греддон, заявив, що досі не зроблено в сій справі угоди.

Спир між федеральними властями і сєю компанією повстав був ізза виказів приходу для доходуного податку за 1918 і 1919 рік.

ГОЛЯРІ В НЬО-Йорку ЗА НЕДІЛЬНИМ ВІДПОВІННИКОМ.

НЬО-Йорк, Н. Я., 22. марта. — В Нью-Йорку відбувся день 21. с. м. в Бранет Гоф «великий мітинг барберів (голярів)». Участиників вчора було до 2.000. Були там голярі і вателісте голярень, що заступали барберські робітні у великих готелях, в театральному дистрикті, на Бродвею, на 5-тій свені і в інших частях міста (Мангеттен і Бранкс).

При голосуванні всі одностайно заявили підперти законопроект (біл), введений в палату посівів стейту Нью-Йорк, який приписує, що всі голярські робітні в місті мають бути в невідно замкнені.

Бесідники говорили, що віче має зайнятися за «днем спочинку» для голярів з потреби для здоров'я, для відпочинку в товаристві родини і для реалізації їх моральних засад.

СТРАЙК 3.000 КРАВЦІВ В НЬО-Йорку.

В Нью-Йорку вийшло вчора на страйк 3.000 кравців, що належать до юні «Джорнімен Текс-юна».

Страйкарі домагалися означення платні від \$40 вторгу та інших користей.

Деякі кравецькі робітні, де

робили страйкарі, удержують «отверту шапу» (допускають не-юнінних робітників). Страйкарі хотять «отверту шапу» замикати і завести «замкнену шапу».

БУВШИЙ СЕКРЕТАР ВІЛСОНА АДВОКАТОМ В ДЖЕРСІ СІТІ.

Джозеф П. Томолті, бувший секретар бувшого президента Вилсона отворяє в Джерсі Сіті, Н. Дж., адвокатський канцелярство на спілку з адвокатом Рендольфом Перкінсом, під фірмою: Перкінс і Томолті.

Однак Томолті не осиде в Джерсі Сіті, але останеться далі зі своєю численною родиною у Вашингтоні, де буде заступником згаданої правної фірми з Джерсі Сіті і буде там пильнувати і заступати її справи.

ФИЛАДЕЛФІЯ УЛАДЖУЄ ВЕЛИКУ МАНИФЕСТАЦІЮ ЛЬОПЬНОСТІ.

Дня 7. цвітня с. р. буде в Філадельфії, Па., велика американська патріотична маніфестація. Організацією сей маніфестації займається Американська Ліга.

Дня 21. марта с. р. зібрався в офісі мейора міста представників 45 патріотичних і горожанських організацій, щоб представити йому план патріотичного обходу.

Знаповідають, що в «паралі льопаюності» буде машировати в четвер, 7. цвітня, до 50.000 осіб. Від 6-тої години вечером до півночі будуть безупинні походи ріжними укладами міста. Жадна процесія не може нести іншого пропару крім а-американського.

По походах будуть збори в «Метрополітен Опера-Гав» і в «Екземп оф Мюзик». Промовляти-муть: губернатор Пенсильванії Спірз, заступник президента Кулідж, генерал Перкінс, мейор Мур, адмірал Сікс, головний командант А-американської Лєгії полковник Фредерік В. Галбріт і інші.

Цілю є демонстрації, як кажуць її ініціатори, є проти-ділати проти чужинської (форенської) агітації в Злучених Державах, а підстави засади в «Екземп оф Мюзик» і збудити серед громади льопаюність до американського прапора.

МАЙЖЕ 18 МИЛІОНІВ КАТОЛІКІВ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Урядова католицька інформаційна книга в Злучених Державах «Католік Директорі» подає, що в 1920 році прибуло католицької церкви в сій републіці 150.093 осіб. Загалом в Злучених Державах є тепер, як подає ойно виданий річник «Католік Директорі», 17,885.646 католиців.

КРАДІЖ АВТОМОБІЛІВ.

В Нью-Йорку. Ньюйорські дзєвняки щодня подують виказ викрадення в місті автомобілів, яких марку, число і стейт, де видано дозвіл, замешдує до поліції.

Такі виказі значино ойномають кільканияті автомобілів кожного дня, а більшість їх є авчичані май і дешеві автомобілі Форда.

ПІШІТЬ ПО НОВИМ ЦІННИК КНИЖОК НА АДРЕСУ: «СВОБОДА».

83 Grand St., Jersey City, N. J.

НОВА УКРАЇНСЬКА ЧАСОПИСЬ У ЛЬВІВІ.

Львів, дня 4. марта. — Сьогодні появилос перше число української популярної газети н. з. «Батьківщина», яка виходить на місце забороненої польськими окупантами «Свободи».

Редактором «Батьківщини» є бувший довголітній співредактор «Діла» і редактор «Свободи» А. Олекса Кузьма. Співробітництво в новій газеті обіцяли: др. Степан Баран, др. Володимир Цесевич, др. Іван Курович, інженір Юліан Павлюковський і Іван Суходольський.

Адреса редакції: Львів, ринок 10.

Галицькій Україні складають пресовий фонд на удержання сєї нової часописі.

БОЛШЕВИЦЬКИЙ ОРГАН ПРО МИР З ПОЛЬЩЕЮ.

Доносьт з Лондону, що бездротна телеграма з Москви подає уступ і статі в большевицькій «Правді», в котрій говориться про угоду з Англією, Польщею та Туреччиною. Статі підносять, що тепер Росія вступає на нову доругу народних відносин, та що сї угоди відбютьсь передовсім на її економічній положенню.

ЗНОВ ДОНЕСЕННЯ ПРО КОНФЕРЕНЦІЇ ЛЕНІНА З МЕНШЕВИКАМИ.

З Гельсінґфорсу, у Фінляндії, доносять, що побіда большевиків над революціонерами в Кронштаді не здержити моськовського большевицького прем'єра Леніна від великих переговорів з уміркованими соціал-демократами про утворення спільного коаліційного кабінету. Ті переговори май поначис є ще перед кронштадтським повстанням, а цілком їй являється загальне зростаючому невдоволення в Росії. Нова орієнтація Леніна мала викликати супротивлення зі сторони лівого крила моськовських комуністів з Львом Троцьким на чолі.

БІДНА ФРАНЦУЖАНКА ПРОТРАТИЛА МИЛІОН ФРАНКІВ.

У Франції є загальний звичай, що жінчини та муштини займаються ріжними спекуляціями. Спекулюють не лише французькі письменники, але й французькі робітники та робітнички. Спекулюють на французьких державних бандлах, але й на всяких інших вартісних паперах. Часописи доносять про цікавий випадок одної панни Гоффер, яка працювала при барі в місті Седані. Дня 5. вересня вона виграла на лотерії мільон франків. В шість днів по одержанню грошей вона мала у великий розходились, але гроші розходились ще скоріше, як прийшли. Вона позичила чотириста тисяч франків одному парискому театральному директорови, котрий хотів ними спекулювати і стратив їх.

Вона позичила 12.000 франків одному лікареві і він зник. Прийшов чаруючий командант жандармерії і вона позичила йому 60.000 франків. І тільки його бачила. Потім одна приятелька порадила їй отворити реставрацію, в котру вона вложила яких 200.000 франків, і ніні та реставрація уже замкнена. В десять днів-по одержанню грошей вона вже їй не мала. І ніні панна Гоффер уже знов не мала одного шелота при душі.

Протести американських Українців перед Лігою Народів.

НА ЗАСІДАННІ РАДИ ЛІГИ НАРОДІВ ДНЯ 24. ЛЮТОГО С. Р. РЕФЕРЕНТ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ ПАВЛО ПІМАНС (БЕЛЬГІЄЦЬ) РЕФЕРУВАВ ПРОТЕСТИ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ, ЯКІ ПЕРЕДАНО АЛІАНТСЬКІЙ РАДІ АМБАСАДОРІВ.

Львів, 28. лютого. — Тутешні часописи подають за польськими газетами з Варшави отсю депешу з Парижа:

«НА ЗАСІДАННІ РАДИ ЛІГИ НАРОДІВ ДНЯ 23. ЛЮТОГО С. Р. РЕФЕРЕНТ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ ПАВЛО ПІМАНС (котрий є головою Збору Ліги Народів) ЗЛОЖИВ СПРАВОЗДАДАННЯ, В ЯКОМУ ЗАЯВИВ, ЩО ЛІГА НАРОДІВ ОДЕРЖАЛА ШЛУ НІЗКУ ПРОТЕСТІВ ПРОТИ ПОЛЬСЬКОГО РЕЖИМУ В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

ТАКІ ПРОТЕСТИ ВНЕСЛИ УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РАДА У ВІДНІ, КАРИАТО-РУССЬКИЙ КОМІТЕТ В ПАРИЖІ, УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ КОМІТЕТ З НЬО-Йорку І ЧИСЛЕННІ ОРГАНІЗАЦІЇ ГАЛИЦЬКИХ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ. Делегати Української Національної Ради була 4. грудня, 1920, на авдієнці у Пімаса.

У СВОЮМУ РЕФЕРАТІ ПОКЛИКАВСЯ ПІМАНС НА МІЖНАРОДНЕ СТАНОВИЩЕ В СПРАВІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ, ЯКЕ ПІДЛАЄ СПРАВУ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ ВИКЛЮЧНО ПІД КОМПЕТЕНТНІСТЬ РАДИ АМБАСАДОРІВ, ЯКІ МУСИТЬ ВИСЛАТИ ВСІ СКАРГИ УКРАЇНЦІВ.

ДР. СТЕПАН ВИТВИЦЬКИЙ У БУРЖУА.

ПАРИЖ, 24. лютого. — Сьогодні прийняв на спеціальній авдієнції посла Східної Галичини у Франції, д-ра Степана Витвицького, бувший президент Ради Ліги Народів, а на телефонній сесії представники Франції в Раді Ліги Народів, Лев Буржуа.

Дискусія на авдієнції велася про вирішення міжнародного становища Східної Галичини.

РОСІЯ ПРОСИТЬ АМЕРИКУ О ТОРГОВЛЮ.

БОЛШЕВИКИ ПРОСЯТЬ ГАРДИНГА ПОЧАТИ НЕГАЛНО ТОРГОВЕЛЬНІ ЗНОСИНИ.

ЛОНДОН, 22. марта. — Як доносить бездротним телеграфом з Москви, російське советське правительство вислало до президента Гардинга та американського правительства просьбу о отвореніе торговельных зносин з Росією.

Советське правительство заміряє вислати до Америки делегацію для ведення переговорів щодо торговлі. Просьба пропонує, щоби торговельні зносини почати негайно. Вона заявляє, що російське правительство ойно здавна хотіло навязати привізні зносини з великою північною републікою (так советське правительство називає Злучених Держав), але ворожа демократична адміністрація не допускала до сього. Накопичено, просьба підчеркує, що з такої торговельної угоди вийде велика користь для обох сторін. Просьба закликає американське правительство, щоби воно усуналу ту стіну, що тепер стоїть між правительствами Злучених Держав та правительством Росії. Просьба підчеркує, що в хвилину, як тільки дійдуть закінчено торговельні договори з Росією, бар торговельних відносин зі Злученими Державами являється дивним явищем.

ЛЛОЙД ДЖОРДЖ ОБОРОНЯЄ ТОРГОВЛЮ З РОСІЄЮ.

КАЖЕ, БОЛШЕВИКИ ВЖЕ ПРИЙШЛИ ДО ГОЛОВИ ПО РОЗУМ.

ЛОНДОН, 22. марта. — Відповідаючи на раз записів зі сторони посів, котрі критикували заграничну політику Ллойд-Джорджа, англійського прем'єра, а передовсім його умову з російськими большевиками, Ллойд Джордж вголосив в палаті посів промову, в котрій зазначив становище англійського уряду до Росії.

Передосмі підчеркував він, що торговельний договір сє не призначення політичне правительство. По друге, сє не закінчення м. Рос. Сє лише угода, котра має на цілі подлатити змішані обставини по шлілі Європи. Він жалюва, що большевицьке правительство ойно давно не погодилося з Англією, ще тоді, як Англія за порозумінням з Францією ще на початку попередньої парламентарної сесії пропонувала большевикам говорити про справу Польщі, України та балтійських держав. Через те, що большевики відкинули сї переговори, Англія мусила обмежитися до торговельного договору.

ЛЛОЙД ДЖОРДЖ ОБОРОНЯЄ НЕ СЕБЕ, АЛЕ БОЛШЕВИКІВ.

Дальше Ллойд Джордж говорив, що не бачить можливості повелення большевиками сї зовні. Ліні сє серйозно може прийти зміна. І таку зміну він бачить. Старий, диний, розтраний комунізм, що панував в Росії рік тому назад, уступив. Большевики прийняли до переконання, що советська система неможлива. Зі самої Москви прихизають вістки, що большевицьке правительство змінило сєє становище до капіталістів, до приватного бізнесу, до комунізму, до націоналізації. Большевики прийшли напереді до переконання, що вони мусять вести торговлю, як що вони мають діла існувати. Вони побачили, що розбитісь лєккомітени не можна аніжати теорією Карла Маркса. І як лише вони побачили потребу економічної торговлі, вони зараз побачили потребу змінити свої дині плани.

136 EAST 42ND STREET, NEW YORK, N. Y. 10017